

# Express Pomorski

Pismo niezależne i bezpartyjne

Redakcja i Administracja: Toruń, ul. Św. Katarzyny nr. 3. Telefon nr. 326

## P. Minister Ratajski na Kresach.

WARSZAWA, 11. 1. (PAI)

Dnia 10 b.m. minister spraw wewn. p. Ratajski przybył do Równego, skąd udał się na inspekcję granicznego odcinka w okolicy Korca. Po powitaniu przez burmistrza powitał p. ministra dziekan katolicki, stwierdzając w dłuższym przemówieniu radość z powodu przybycia p. ministra na dalekie kresy i przedstawiając postulaty ludności w sprawie ochrony granicy koniecznej dla ekonomicznego i kulturalnego rozwoju województw wschodnich i silniejszego związania ich przez to z całością państwa. W odpowiedzi stwierdził p. minister, że rząd za swoje pierwszorzędne zadanie uważa sprawę ochrony granic, czemu wyraz dał w przeprowadzeniu organizacji Korpusu Ochrony Pogranicza, dając nadal do całkowitego jego usprawnienia. Następnie miejscowy proboszcz prawosławny i rabin zło-

żyli na ręce p. ministra oświadczenia przywiązania i lojalnego ustosunkowania się do państwa polskiego. W odpowiedzi na to otrzymali od p. ministra zapewnienie, że państwo polskie otacza opieką wszystkich obywateli bez różnicy narodowości i wyznania, stojących na gruncie państwowości polskiej. — Z Korca udał się p. minister nad granicę i powracając do Równego, zwizytował po drodze oddział straży granicznej, stacjonowany w Roszczy. Na samej granicy zwiedził p. minister punkty przejściowe i nowo zbudowane strażnice graniczne. Po zwiedzeniu Kroca p. minister powrócił do Równego, gdzie po zwiedzeniu biur starostwa przyjął przed stawiciele miejscowych władz rządowych, wojskowych i administracyjnych oraz udzielał posłuchań reprezentantom ciał samorządowych i społeczeństwa.

## Na poczcie polskiej ruch normalny. Listonosze polscy chodzą po mieście, spełniając swą służbę.

GDAŃSK, 11. 1.

Na poczcie polskiej przy placu Hołwejusa panuje ożywiony ruch. Mimo ostrego stadium zatargu i silnej propagandy w pomieszczeniach poczty znajduje się dużo interesentów rozmawiają-

cych po niemiecku. Po mieście krążą polscy listonosze piechotą i na rowerach roznosząc listy i przesyłki. Pomimo niedawnego wprowadzenia poczty polskiej liczba listów i przesyłek wzrasta bardzo szybko.

## Z parlamentu włoskiego

RZYM, 12. 1. (PAT)

Dyskusja na temat ewentualnego zarządzenia nowych wyborów do parlamentu trwa w dalszym ciągu. Już dzisiaj zaznacza się tendencja opozycji, aby w razie brania udziału w wyborach utworzyć jednolity blok w każdym okręgu. Opozycja wystawi po jednym kandydacie, przyczem podział mandatów zostanie dokonany przez główny komitet centrum i opozycji w ten sposób, że wzięto by za podstawę podział liczby głosów, otrzymanych przez każdą par-

tję podczas ostatnich wyborów. Utwierdza się przekonanie, że rząd ma intencję w całości przeprowadzić proces o zamordowanie Matteotti'ego jeszcze przed wyborami. Najaktualniejszą sprawą jest w chwili obecnej stanowisko, jakie na jutrzejszym posiedzeniu zajmą grupy liberalne i opozycyjne względem rządu. Oczekują powszechnie, że z obroną idei rządu liberalnego i konstytucyjnego wystąpi albo sam Giolitti, albo ktoś z jego grupy, może nawet ktoś z grupy Salandry.

## Konferencja bałtycka.

WARSZAWA, 12. 1. (PAT)

Dziś o godz. 10 min. 45 wyjechał minister spraw zagr. p. Skrzyński na konferencję helsingforską, zegnany na dworcu przez charge d'affaires Estonii, Finlandji i Łotwy oraz wyższych urzędników M. S. Z. P. ministrowi towarzyszył naczelnik wydziału wschodniego p. Łukasiewicz, kierownik wydziału bałtycko - skandynawskiego p. Szumla-kowski i sekretarz p. Czajkowski. P. minister zatrzyma się w dniu 13 b.m. w Rydze, a w dniu 14 w Rewlu, do Helsingforsu zaś przybędzie dnia 15 b.m. po południu. Konferencja ministrów spr.

zagranych Estonji, Finlandji, Łotwy i Polski odbędzie się dnia 16 i 17 stycznia b.r.

WARSZAWA, 12. 1. (PAT)

Program przyjęcia p. ministra spr. zagr. w Rydze jest następujący: Dnia 12 wieczorem raüt u ministra spr. zagr. p. Mejerowicza, dnia 13 b.m. śniadanie w poselstwie polskim z udziałem prezydenta republiki lotewskiej, rządu i posłów państw bałtyckich; o godz. 7-iej wieczorem obiad u prezydenta republiki; o godz. 10.45 wyjazd do Rewla.

## Echa aresztowania Radicza.

ZAGRZEB, 12. 1.

Równocześnie z odstawieniem Radicza do więzienia śledczego, policja doręczyła rządowi akt, obejmujący 11 stronnic, w którym podano cały materiał obciążający, znaleziony w kryjówce Radicza. Oryginalny dokument odesłano do ministerstwa spraw wewn. Radicz oskarżony jest o stosunek do trzeciej międzynarodówki i akcję prze-

ciwojskową. Jak słychać Radicz ogłosił dzisiaj manifest do ludu chorwackiego, który zawiera ostre ataki przeciwko terrorowi w Jugosławji i kończy się słowami: „Musiałem wybrać tę drogę ciernistą, bo jest to droga do wyswobodzenia ludu chorwackiego”.

W nocy aresztowano wiele osób, rozlepiających ten manifest na murach miasta.

## Posel Wojewódzki odpowiada Dąbalowi.

Dzienniki sowieckie ogłaszają telegram posła Wojewódzkiego do włościan skiej międzynarodówki komunistycznej będący odpowiedzią na depesze, jaką Dąbal i jego towarzysze wysłali imieniem włościańskiej międzynarodówki do niezależnej partji chłopskiej, niezwłocznie po jej secesji z „Wyzwolenia”.

Telegram podpisany przez posła Wojewódzkiego brzmi: „Dziękujemy za wyrażone życliwości i pozdrowienia. Niezależna partja chłopska nie należy do tychczas do żadnych z włościańskich międzynarodówek. Rozumiemy jednakże słuszność międzynarodowego włościańskiego ruchu klasowego”.

## Komitet rzeczoznawców.

PARYŻ, 12. 1. (PAT)

Komitet rzeczoznawców, który ma poczynić przygotowania dla uchwał konferencji finansowej wysłuchał dziś rano opinii ministrów finansów większych państw sojusznicych, którzy nie brali udziału w redagowaniu przedwstępne-go sprawozdania rzeczoznawców i którzy założyli protest przeciwko pewnym wnioskom, znajdującym się w rzeczonym sprawozdaniu, a dotyczącym tych państw. Na temże posiedzeniu komitet rzeczoznawców wysłuchał również sprawozdania wicehrabiego Ishi w sprawie Szantungu oraz sprawozdania Souzy Dantasa w sprawie statków niemieckich, zasekwestrowanych w porcie brazylijskim. Wszystkie cztery kwestje zostały załatwione w sposób dla wszystkich członków zadawalający. Dziś rano odbył posiedzenie również komitet redakcyjny, składający się z rzeczoznawców. W dniu jutrzejszym ministrowie finansów państw sprzymierzonych zajądają się z pracami rzeczoznawców w ich formie ostatecznej, zaś końcowa dyskusja i odpowiednie uchwały będą przeprowadzone na wtorkowym plenarnym posiedzeniu.

BERLIN, 12. 1. (PAT)

Wczoraj o północy wygasły artykuły traktatu wersalskiego, zapewniające aljantom klauzulę największego uprzywilejowania w zakresie celnym. — Z dniem dzisiejszym zatem Niemcy odzyskały w tej mierze swobodę działania. Na tej podstawie rząd niemiecki proklamował dziś stał beztraktatowy w stosunku do wszystkich państw nie posiadających z Niemcami traktatu handlowego i stosują względem nich stare taryfy niemieckie. Praktyczny regulamin zaprowadzony przez Niemcy z dniem dzisiejszym jest znacznie zbliżony do tego stanu, jaki stosowany był przed kilku tygodniami. Niemcy w swoich nowych traktatach handlowych przyznali znaczne zniżki celne Hiszpanji i Austrii. Dwa te traktaty nie zostały jeszcze ratyfikowane przez Niemcy, ale mimo to wprowadzono je w życie z dniem 1 stycznia b.r. Stan beztraktatowy został zastosowany przez Niemcy również do Wielkiej Brytanji, której konwencja handlowa z Niemcami nie jest jeszcze ratyfikowana.

## Trudna próba.

BERLIN, 12. 1. (PAT)

Fracja parlamentarna centrum oświadczyła, że nie weźmie udziału w ewentualnym gabinetcie dra Luthera.

wobec czego próbę utworzenia przez niego gabinetu można uważać na razie za nieudaną.

## Nowy projekt rekwizycji mieszkań dla armji.

Wczoraj odbyło się posiedzenie podkomisji Senatu, powołanej do rozpatrzenia projektu ustawy o rekwizycji mieszkań dla wojskowych w czasie pokoju. Rzec referował sen. Baliński, poczem wiceminister skarbu, p. Markowski przedstawił nowy projekt załatwienia sprawy, opracowany przez premiera Grabskiego. Według nowego projektu zniesionyby został stały kwatunek, zaś ustawa miałaby mieć zastosowanie tylko w okresach przejściowych, t.j. pod czas ćwiczeń wojskowych, przemarszów i manewrów. Natomiast premier zamierza wprowadzić nowy podatek od lokatorów w wysokości 4 proc. od obecnie placonego komornego.

powstawałaby w związku ze wzrostem stawek komornianych, przewidzianym w ustawie o ochronie lokatorów). Podatek byłby ściągany aż do czasu, gdy fundusz zebrany mógłby zaspokoić głód mieszkaniowy wojskowości.

Przedstawiciel M. S. Wojsk. pułk. Pe-trażycki bronił uchwalonego już przez Sejm projektu ustawy o rekwizycji mieszkań, aczkolwiek skłaniał się również ku propozycjom p. Markowskiego.

Następnie wywiązała się dyskusja ogólna, poczem obrady odroczone do wtorku.

## Katastrofa aeroplanowa

MOSKWA, 12. 1

W ub. tygodniu wydarzyła się w Petersburgu katastrof. której ofiarami padli wojskowi sowiec. Samolot wojsk. planując nad lotniskiem zaczął podwoziem o druty tramwajowe, co spowodowało eksplozję motoru i upadek aparatu. Lotnik i obserwator wojskowy zginęli na miejscu.

W ten sposób powstałby fundusz specjalny, przeznaczony na budowę gmachów dla wojskowości. Funduszem tym zarządzałyby odpowiednia instytucja, na której czele stałby reprezentant M. S. Wojsk. przy współpracy przedstawicieli Min. Skarbu i Min. Robót Publicznych. Podatek ten przyniósłby, według obliczeń, w r.b. 8 milionów, zaś w r. 1928 — 20 milionów złotych. (Podwyżka

